

DATU AIZSARDZĪBA

Uzņēmējiem dārgs prieks

Pielāgošanās Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām ir investīcija nākotnē, taču uzņēmējiem tas ir būtisks ieguldījums

«Lattelecom grupā regulas prasību nodrošināšanai ieviešam aktuālākos IT risinājumus, un tas prasa būtiskus kapitālieguldījumus. Divos gados IT risinājumu modernizēšanai un pielāgošanai regulas prasībām ieguldīti aptuveni divarpus miljoni eiro, un paredzams, ka kapitālieguldījumi tiks turpināti,» atklāj Ieva Smirnova, Lattelecom Regulēšanas un uzņēmuma darbības atbalsta nodaļas vadītāja. Lattelecom grupas uzņēmumos 2016. gada otrajā pusē tika izveidota darba grupa, kurā darbojas speciālisti no biznesa struktūrvienībām, IT, finanšu, juridiskā dienesta, kas strādā pie Vispārīgās datu aizsardzības regulas ieviešanas. Neskatoties uz to, ka šobrīd spēkā esošajā Fizisko personu datu aizsardzības likumā paredzētie datu apstrādes un aizsardzības noteikumi pamatprincipos ir tādi paši kā regulā un Lattelecom grupā jau pirms tam pastāvēja procesi un risinājumi, lai rūpētos par personas datu apstrādes un aizsardzības likumību, regulas prasību nodrošināšana prasa papildu cilvēkresursus. «Ar to jāreķinās arī nākotnē, jo uzņēmumiem būs jābūt spējīgiem pierādīt atbilstību regulai,» norāda I. Smirnova.

Sagatavošanas procesu Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām organizācijas sāk ar atbilstības izvērtējumu, kas parasti iekļauj biznesa procesu, juridisko aspektu un IT organizācijas novērtējumu. «Tipiskais izmaksu apjoms šādam pakalpojumam, piesaistot atbilstošus speciālistus ārpuskomandā, var sasniegt līdz 20 tūkstošiem eiro bez PVN, tas atkarīgs no ar personas datu apstrādi saistītā biznesa procesu apjoma un to atbilstošās IT vides sarežģītības,» teic Rudīte Sprinģe, Deloitte IT konsultāciju nodaļas menedžere. Viena no būtiskajām investīciju pozīcijām ir darbinieku izglotāšana un apmācības privātuma aizsardzības jomā. Vērtējot nepieciešamās investīcijas, viņa uzsver, ka lēmumu pieņemšanā jāņem vērā organizācijas riska apetīte, pragmatiska pieeja atbilstības nodrošināšanas aktivitāšu iekļaušanai jau esošajos investīciju un operacionālās darbības atbilstības plānos, tādējādi mazinot izdevumus, kas saistīti tikai un vienīgi ar regulas prasību formālu izpildi.

Ieguldījums nākotnē

Visma Enterprise produkta Horizon atbilstības vadītājs Artūrs Ernštreits investīcijas, pielāgojoties regulas prasībām, uzskata par ieguldījumu nākotnē. Lai nodrošinātu to, ka personu dati netiktu izmantoti bez atbilstoša mērķa un pamatojuma. «Tā kā kopējā interpretācija par regulu vēl tikai veidojas, tad nepatīkami papildu izdevumi radīsies tad, kad kādam būs vēlme izmantot regulas prasības nevis datu aizsardzībai pēc būtības, bet gan kā instrumentu papildu problēmu risināšanai, piemēram, pakalpojuma sniedzējam, konkurentam vai varbūt bijušajam darba devējam,» viņš piebilst. Arī R. Sprinģe uzskata, ka sagatavošanās regulas prasību ieviešanai jāuztver kā organizācijas stratēģiska iniciatīva ir ilgtermiņa fokusu uz ikdienas darbību modeļa efektīvāku. Deloitte ieskatā efektīvai privātuma pārval-

”
Divos gados IT risinājumu modernizēšanai un pielāgošanai ieguldīti aptuveni divarpus miljoni eiro, un paredzams, ka kapitālieguldījumi tiks turpināti,

IEVA SMIRNOVA,
LATTELECOM
REGULĒŠANAS UN
UZŅĒMUMA DARBĪBAS
ATBALSTA NODAĻAS
VADĪTĀJA.

”
Sagatavošanās procesu Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām organizācijas sāk ar atbilstības izvērtējumu, kas parasti iekļauj biznesa procesu, juridisko aspektu un IT organizācijas novērtējumu. Tipiskais izmaksu apjoms šādam ārpuskomandā pakalpojumam var sasniegt līdz 20 tūkstošiem eiro bez PVN,

RUDĪTE SPRINĢE,
DELOITTE IT
KONSULTĀCIJU NODAĻAS
MENEDŽERE.

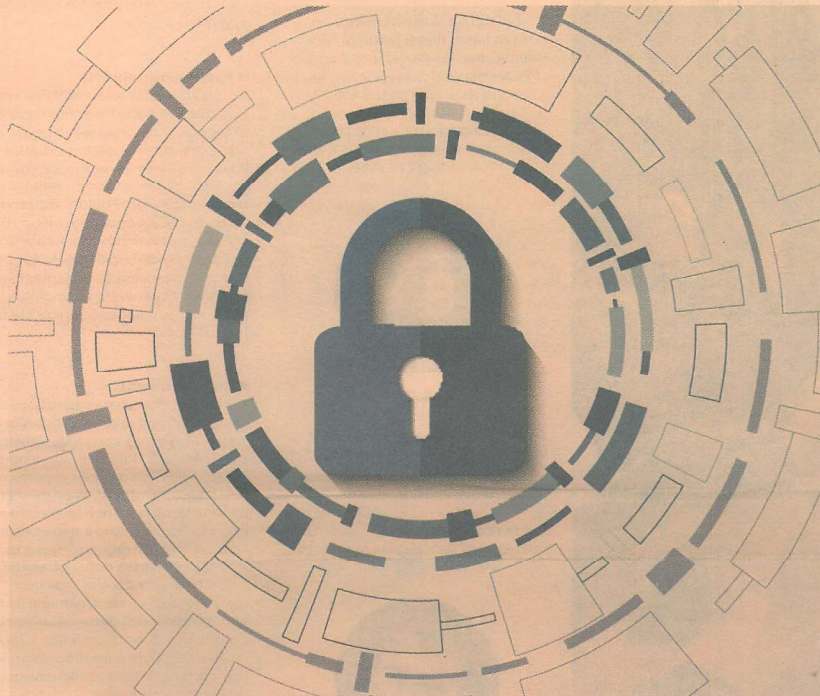

FOTO: SHUTTERSTOCK

dībai ir ilgtermiņa biznesa ieguvums, kas jau vidējā termiņā var sniegt konkurences priekšrocības un droša pakalpojuma sniedzēja reputāciju tirgū.

«Uz regulu ir nepieciešams raudzīties tālejoši – sakārtojot IT un juridisko vidi, tiek mazināti ne tikai fizisko personu datu noplūdes riski, bet arī pasargāta uzņēmuma konfidencialā informācija un komercnoslēpums, kas ir investīcija ilgspējīgai attīstībai un ilgtermiņā būs lētāk, nekā samaksāt sodu, kas var sasniegt līdz pat 4% no uzņēmuma globālā apgrozījuma,» uzsver Pēteris Tārs, Squalo Group Sabiedrisko attiecību speciālists.

Vajadzīgs līdzsvars

«Pieaugot personas datu apstrādes apjomiem visās nozarēs, Eiropas Savienības līmenī, iespējams, bija nepieciešams pārskatīt darbību un privātuma regulējumu. Izaicinājums ir sabalansēt personas datu aizsardzību un iespējami attīstīt un izmantot tehnoloģiju izaugsmes iespējas un jaunas nišas, piemēram, mākslīgo intelektu un lielo datu projektus, nekavējot to atbilstību,» teic I. Smirnova. Ieguldījums IT sistēmās viņa vērtē kā iespēju padarīt personas datu apstrādi un aizsardzību efektīvāku, lietojot modernākos pieejamos rīkus. «Ceram, ka saprātīga regulas prasību piemērošana praksē līdzsvaros komersantiem uzlikto slogu attiecībā uz resursu patēriņu birokrātijas jautājumiem, kas izriet no regulas izpildes un atbilstības pierādīšanas. Tomēr jāreķinās ar to, ka regulas ieviešana komersantiem ir dārgs projekts,» viņa norāda.

Process, nevis projekts

«Gatavošanās regulas spēkā stāšanās datumam Visma uzņēmumos notiek vairākos virzienos. Viens – tas, kā pašī strādājam ar klientu, darbinieku vai citu personu datiem. Otrs – kā nodrošinām, ka ievērojam regulas prasības, strādājot ar klientu datiem viņu uzdevumā. Trešais – kā nodrošinām, lai mūsu piedāvātie produkti, it īpaši resursu vadības sistēma Visma Horizon, ir pielāgoti jaunajām prasībām. Visos šajos virzienos aktīva gatavošanās notiek jau gandrīz gadu. Precīzas izmaksas nav rēķinātas, bet varam teikt, ka tajā ieguldīts daudz laika un pievērsta liela uzmanība,» saka Laura Briviba, Visma Enterprise Marketing un sabiedrisko attiecību vadītāja.

Arī A. Ernštreits teic, ka investīcijas programmu nodrošināšanai regulas atbilstībai atsevišķi netika uzskaitītas. Faktiski tās nav vienreizējas izmaksas, jo arī programmas atbilstības un uzturēšanas laikā būs jāņem vērā regulas prasības. «Neuztveram šo kā projektu, bet gan kā procesu, kas prasīs nepārtrauktai uzmanībai. Piemēram, Visma grupas programmu izstrādes procesos ir iestrādāti principi un pieejas, lai nodrošinātu, ka privāto personu datu aizsardzības jautājumi tiktu pēmi vērā programmu atbilstības procesā. Vēl vairāk uzmanības pievēršam programmu drošības jautājumiem. Kopumā var teikt, ka programmas izstrādi un uzturēšanu tas sadārdzina, jo ir papildu faktori, kas jāņem vērā,» saka A. Ernštreits.

Vairāki faktori

«Uzņēmuma pielāgošana Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām ir atkarīga no vairākiem faktoriem – nozāres, datoru skaita, uzstādītās programmatūras, datu plūsmas, uzņēmuma iekšējās politikas un procesiem, kā arī lēmuma ciktā elementu. Ja uzņēmums ir sakārtojis savu saimniecību atbilstoši jau esošajiem likumiem, ceļš uz atbilstību regulas prasībām būs krietni vieglāks un lētāks,» saka P. Tārs. Squalo gadījumā vairāki regulas punkti tika atrisināti, izmantojot regulai atbilstošus rīkus, piemēram, Microsoft Office 365, OneDrive, Sharepoint un Azure IT pārvaldības risinājumus, kas nodrošina katram darbiniekam savu lietotājvārdu un paroli, individuālas piekļuves tiesības informācijai, kā arī centralizēti un šifrētā veidā tiek uzglabāta uzņēmuma rīcībā esošā informācija. Savukārt Microsoft Dynamics CRM sistēma ļauj droši glabāt klientu datus un kontrolēt piekļuvi tiem. «Neatsverams un ne mazāk būtisks faktors ir regulāras darbinieku apmācības – gan par IT rīkiem, gan arī uzņēmuma izstrādātajām iekšējām politikām un procesiem,» norāda P. Tārs. Viņš piebilst, ka regulu veido divas komponentes, – IT un juridiskā. Ja sakārtoti tikai vienu no tām, situāciju varētu salīdzināt ar nopirktu instrumentu un materiālu komplektu, tikai aptuveni iztēlojoties, kāda ir remontējama telpa un kā to paredzēti lietot nākotnē.

Anda Asere